

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
El. paštas: info@enmin.lt

2024-04-15 Nr. SD-
2024-03-27 Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO PROJEKTO

AB „Ignitis grupė“ (toliau – Grupė) ir jos valdomos įmonės susipažino su viešajai konsultacijai pateiktu Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimo Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu ir teikia galutines **patikslintas ir papildytas** pastabas bei pasiūlymus (pridedama).

Atsižvelgiant į tai, Grupė prašo nevertinti Grupės 2024-04-12 raštu Nr. SR-2024-58 pateiktų pastabų ir pasiūlymų.

PRIDEDAMA. Pastabų ir pasiūlymų lentelė, 33 lapai.

AB „Ignitis grupė“ Reguluojamų veiklų vadovas

Mantas Mikalajūnas

Gretė Bagdonaitė; grete.bagdonaite@ignitis.lt; +37065603591

AB „IGNITIS GRUPĖ“ (TOLIAU – BENDROVĖ) IR JOS VALDOMŲ ĮMONIŲ PATIKSLINTOS PASTABOS IR PASIŪLYMAI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2012 M. BIRŽELIO 26 D. NUTARIMO NR. XI-2133 „DĖL NACIONALINĖS ENERGETINĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTUI (TOLIAU – PROJEKTAS; NENS PROJEKTAS)

2024 m. balandžio 15 d.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
1.	4. Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, taip pat naujoje jos redakcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. XIII-1288 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“, reaguojant į ilgalaikius klimato kaitos švelninimo tikslus ir bendruosius ES energetikos ir klimato kaitos politikos principus, nustatyti tikslai iki 2050 m. mažinti aplinkos oro taršą ir įtaką klimato kaitai. Vertinant kylančius naujus iššūkius, poreikį aktyviau spręsti klimato kaitos problemą, Lietuvos ir ES tikslai bei įsipareigojimai pereiti prie klimatui neutralios ekonomikos tapo gerokai ambicingesni. Siekiant klimatui neutralios ekonomikos iki 2050 m., Lietuvos energetikos sektorius turės iš esmės pasikeisti. Vienas iš pagrindinių pokyčių – naudojamo iškastinio kuro	Projekto 4 ir 5 punktų pabrauktosios nuostatos nėra rišlios, todėl nėra aiški jų prasmė. Siūlome pakoreguoti nuostatų turinį.	Tikslinti pagal pastabą.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>pakeitimas klimatui neutraliais energijos ištekliais. <u>Keisis ir visa energetikos gamybos, perdavimo iki vartojimo.</u></p> <p>5. Energetikos sektoriaus pokyčiai palies energijos gamybą, pramonės įmones iki buitinius energijos vartotojus. Siekdama įvertinti šių pokyčių įtaką Lietuvos ekonomikai ir energetikos sistemai, taip pat pasinaudoti atsirandančiomis galimybėmis Lietuvoje pasigaminti visą reikalingą energiją ir tapti jos eksportuotoja, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija užsakė arba inicijavo studijas apie energetikos sektoriaus pokyčius ir ateities perspektyvas. Šių studijų duomenys ir išvados yra techninis Strategijos pagrindas.</p>		
2.	<p>24.3. Žaliosios energijos produktų (toliau – ŽEP) scenarijus. Šis scenarijus atspindi didžiausią energetikos sistemos augimo ambiciją, numatant didžiausią daug elektros energijos vartojančios pramonės šakų augimą ir išlaikant didelius vandenilio gamybos pajėgumus. Pagrindinis skirtumas nuo VGR scenarijaus yra siekis maksimaliai išnaudoti pramonės potencialą Lietuvoje sukuriant žaliųjų energijos produktų gamybos infrastruktūrą. Pagal šį scenarijų numatomas gerokai mažesnis vietinės elektros energijos ir vandenilio eksportas, panaudojant juos didesnės</p>	<p>Įvertinus aptariamą Projekto nuostatą kontekstą, manytina, kad kalbama ne tik apie lankstumo paslaugas, bet ir apie balansavimo bei papildomas su dažnio valdymu nesusijusias paslaugas. Be to, pažymėtina, kad, vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 19 dalimi, lankstumo paslaugos yra tik skirstomųjų tinklų operatoriaus įsigijamos paslaugos.</p>	<p>24.3. Žaliosios energijos produktų (toliau – ŽEP) scenarijus. Šis scenarijus atspindi didžiausią energetikos sistemos augimo ambiciją, numatant didžiausią daug elektros energijos vartojančios pramonės šakų augimą ir išlaikant didelius vandenilio gamybos pajėgumus. Pagrindinis skirtumas nuo VGR scenarijaus yra siekis maksimaliai išnaudoti pramonės potencialą Lietuvoje sukuriant žaliųjų energijos produktų gamybos infrastruktūrą. Pagal šį scenarijų numatomas gerokai mažesnis vietinės elektros energijos ir vandenilio eksportas, panaudojant juos didesnės pridėtinės vertės žaliųjų energijos produktų – žaliųjų sintetinių degalų ar trąšų – gamybai. Šie</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>pridėtinės vertės žaliųjų energijos produktų – žaliųjų sintetinių degalų ar trąšų – gamybai. Šie produktai ir jų gamyba Lietuvoje sukuria didesnę pridėtinę naudą visai šalies ekonomikai, tačiau jų plėtra taip pat sukuria poreikį gerokai didesnėms investicijoms į energetikos infrastruktūrą, pirmiausia – anglies dioksido surinkimą ir panaudojimą, kadangi jis yra būtinas elementas dalies žaliųjų energijos produktų gamyboje. Pagal šį scenarijų taip pat numatomas didesnis elektros energijos poreikis, kurį užtikrintų didesni sausumos vėjo elektrinių pajėgumai (12,5 GW) ir papildomi MBR (2,1 GW). Vertinant elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugas, šis scenarijus yra panašus į VGR scenarijų. Pagal ŽEP scenarijų bendras pagaminamos elektros energijos kiekis 2050 m. siektų 85 TWh.</p>		<p>produktai ir jų gamyba Lietuvoje sukuria didesnę pridėtinę naudą visai šalies ekonomikai, tačiau jų plėtra taip pat sukuria poreikį gerokai didesnėms investicijoms į energetikos infrastruktūrą, pirmiausia – anglies dioksido surinkimą ir panaudojimą, kadangi jis yra būtinas elementas dalies žaliųjų energijos produktų gamyboje. Pagal šį scenarijų taip pat numatomas didesnis elektros energijos poreikis, kurį užtikrintų didesni sausumos vėjo elektrinių pajėgumai (12,5 GW) ir papildomi MBR (2,1 GW). Vertinant elektros energetikos sistemos lankstumo, balansavimo bei su dažnio valdymu nesusijusias papildomas paslaugas, šis scenarijus yra panašus į VGR scenarijų. Pagal ŽEP scenarijų bendras pagaminamos elektros energijos kiekis 2050 m. siektų 85 TWh.</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
3.	1 lentelė. Pagrindiniai 2050 m. energetikos sektoriaus pokyčių scenarijų vertinimo kriterijai	<p>Atkreipiamas dėmesys, jog prie „saulės šviesos energijos elektrinės (parkuose, ant pastatų stogų)“ stulpelyje „2022 m.“ nėra nurodoma pajėgumų pasiskirstymas. Taip pat būtų naudinga išnašoje nurodyti, jog skliausteliuose esantys skaičiai, atskiriami kabliataškiais, parodo pajėgumų pasiskirstymą.</p> <p>Atitinkamai lentelėje pajėgumų paskirstymas atskiriamas vienoje vietoje kabliataškiais, o kitoje pasviraisiais brūkšniais. Reikalinga suvienodinti.</p>	Tikslinti pagal pastabą.
4.	38.4. Energijos išteklių prieinamumas vartotojams. Turi būti užtikrinamos tinkamos sąlygos naujas energijos rūšis pradėti naudoti tiek gyventojams, tiek verslui. Taip pat siekiama, kad socialiai pažeidžiami gyventojai kuo mažiau pajustų energetikos sistemos transformacijos sąnaudas. Plėtojant vietinius energijos gamybos bei elektros energetikos sistemos lankstumo pajėgumus, bus siekiama sumažinti energijos išteklių kainų ir pasiūlos šuolius, priklausomus nuo pasaulinės energijos išteklių rinkos ir jos svyravimų. Žaliosios transformacijos procese svarbu užtikrinti, kad valstybės paskatų ir paramos sistema iškastinio kuro atsiskaitymo, atsinaujinančių išteklių energetikos ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse galėtų pasinaudoti ne tik aukštas ir vidutines pajamas uždirbanti visuomenės dalis, bet kad ši paskatų	Projekto nuostatoje vartojama sąvoka „naujos energijos rūšys“. Nėra aišku, kokios naujos energijos rūšys turėtų būti užtikrinamos pradėti naudoti gyventojams bei verslui. Atitinkamai, siūlytumėme detalizuoti, kokios naujos energijos rūšys turimos omenyje.	Tikslinti pagal pastabą.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	ir paramos sistema būtų orientuota ir į mažesnes pajamas gaunančius gyventojus, taip mažinant socialinę atskirtį energetikos srityje.		
5.	41.5. Pasirengimas krizėms ir atsparios Lietuvos energetikos sektoriaus infrastruktūros užtikrinimas – bus stiprinamas gebėjimas reaguoti į karines, ekonomines, politines ir klimato krizes, kaupiamos gamtinių dujų, žalios naftos ir naftos produktų atsargos, kurios privalomos įgyvendinant tarptautinius įsipareigojimus. Taip pat stiprinami energetikos sektoriaus fizinio ir kibernetinio saugumo pajėgumai, siekiant užkirsti kelią bet kokiems fizinės saugos ir kibernetinio saugumo pažeidimams.	Siūlome Projektą papildyti nuostata, jog, siekiant užtikrinti tvarią ir saugią žaliosios energetikos plėtrą, yra svarbu, jog prie elektros tinklų būtų prijungiami tik elektros įrenginiai, turintys griežtus kibernetinės saugos bei nacionalinio saugumo reikalavimus atitinkančią įrangą. Atitinkamai ir valstybės bei ES lėšos būtų skiriamos tik griežtus kibernetinės saugos reikalavimus atitinkančiai įrangai ir jos integracijai į elektros tinklus.	41.5. Pasirengimas krizėms ir atsparios Lietuvos energetikos sektoriaus infrastruktūros užtikrinimas – bus stiprinamas gebėjimas reaguoti į karines, ekonomines, politines ir klimato krizes, kaupiamos gamtinių dujų, žalios naftos ir naftos produktų atsargos, kurios privalomos įgyvendinant tarptautinius įsipareigojimus. Taip pat stiprinami energetikos sektoriaus fizinio ir kibernetinio saugumo pajėgumai, siekiant užkirsti kelią bet kokiems fizinės saugos ir kibernetinio saugumo pažeidimams, papildomai užtikrinant, kad prie elektros tinklų prijungiami tik elektros įrenginiai ir jų infrastruktūra atitinkantys griežtus kibernetinės saugos bei nacionalinio saugumo reikalavimus. Atitinkamai finansinės paramos priemonės bus teikiamos tik griežtus kibernetinės saugos reikalavimus atitinkančiai įrangai ir jos integracijai į tinklus, taip užtikrinant energetikos sistemos stabilumą ir saugumą.
6.	53. Baltijos šalių elektros energijos perdavimo sistemos operatoriai kuria bendrą elektros energetikos sistemos balansavimo pajėgumų rinką, kuri pradės veikti nuo 2025 m. Šiame punkte nurodytų operatorių duomenimis, joje bus užsakoma iki 1 512 MW balansavimo	Kadangi užsakomų balansavimo pajėgumų apimtis keisis priklausomai nuo atsinaujinančių išteklių gamybos pajėgumų apimties, siūlome tekstą patikslinti papildant, jog įvardinti kiekiai yra apie 2025 m.	53. Baltijos šalių elektros energijos perdavimo sistemos operatoriai kuria bendrą elektros energetikos sistemos balansavimo pajėgumų rinką, kuri pradės veikti nuo 2025 m. Šiame punkte nurodytų operatorių duomenimis, joje 2025 m. bus užsakoma iki 1 512 MW

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	pajėgumų. Nauja balansavimo pajėgumų rinka kuriama besiruošiant sinchronizacijai su KET, po kurios Baltijos šalys veiks kaip bendras dažnio valdymo blokas ir elektros energetikos sistemos balansavimo paslaugas užsakys kartu.		balansavimo pajėgumų. Nauja balansavimo pajėgumų rinka kuriama besiruošiant sinchronizacijai su KET, po kurios Baltijos šalys veiks kaip bendras dažnio valdymo blokas ir elektros energetikos sistemos balansavimo paslaugas užsakys kartu.
7.	Poskirsnis „Elektros energijos perdavimo ir skirstymo infrastruktūros vystymas“	Aptariamame poskirsnyje daugiausiai kalbama apie perdavimo tinklų lankstumą. Tuo tarpu skirstomųjų tinklų operatoriaus tinklų lankstumas minimas tik kaip to sudedamoji dalis. Pažymėtina, kad lankstumas yra itin svarbus ir skirstymo tinklų operatoriui, todėl manytina, kad tai turėtų būti aiškiai indikuojama Projekto tekste. Pavyzdžiui, Projekto 61 punkte nurodoma, kad perdavimo tinkle turi būti plėtojami šilumos siurbliai kaip alternatyva šilumos tinklui, bet šis punktas labiau tinkamas skirstymo tinklui, o ne perdavimo atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo 40 ¹ straipsnio 8 dalį, kurioje įtvirtinamas įpareigojimas skirstomųjų tinklų operatoriui bendradarbiaujant su jų veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje veiklą vykdančiu šilumos tiekėju, kas 4 metus įvertinti galimybę panaudoti centralizuoto šilumos ir (ar) vėsumos energijos tiekimo sistemą teikiant lankstumo paslaugas, kai tam panaudojamas paklausos valdymas, perteklinės elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių energijos kaupimas, taip pat įvertinti, ar naudotis nustatytais galimybėmis būtų našiau	Tikslinti pagal pastabą.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		ir ekonomiškai efektyviau negu alternatyviais sprendimais.	
8.	58. Remiantis elektros energijos gamybos ir vartojimo prognozėmis, Lietuvoje pagaminamos elektros energijos augimas gali siekti apie 20 kartų, vartojimas apie 6–7 kartus, elektros energetikos sistemos lankstumo priemonių galia apie 15 kartų. Žymūs generacijos ir vartojimo pokyčiai bei elektros energetikos sistemos lankstumo galimybės 2022–2050 m. turės įtakos elektros tinklų atnaujinimo sprendiniams. Elektros tinklus svarbu vystyti atsižvelgiant į gamintojų ir vartotojų poreikį, įvertinant ir elektros energetikos sistemos lankstumo priemonių galimybes bei jų vietą.	Aptariamoje Projekto nuostatoje teigiama, kad elektros energetikos sistemos lankstumo priemonių galia padidės apie 15 kartų. Siūlome įvardinti, nuo kokio pradinio kiekio įverčio skaičiuojamas įvardintas padidėjimas. Tai padėtų operatoriams įvertinti jų indėlį į būsimą padidėjimą.	Tikslinti pagal pastabą.
9.	63. Vystant sausumos elektros perdavimo tinklus bus atsižvelgiama ir į didėjantį poreikį trumpalaikėms elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugoms. 2050 m. elektros energijos kaupimą Lietuvos energetikos sistemoje užtikrins 1 GW hidroakumuliacinė elektrinė ir 4 GW galios kaupimo įrenginiai. Abiejų tipų elektros energijos kaupimo įrenginiai galės sukaupti iki 17,5 GWh energijos.	Vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 19 dalimi, elektros energijos sistemos lankstumo paslaugos apibrėžiamos kaip skirstomųjų tinklų operatoriaus paslaugos. Kadangi Projekto 63 punktas kalba apie elektros perdavimo tinklus, siūlome vietoje „lankstumo paslaugų“ vartoti „sistemos lankstumas“, nes šis terminas tinkamas ir kalbant apie perdavimo tinklus.	63. Vystant sausumos elektros perdavimo tinklus bus atsižvelgiama ir į didėjantį poreikį ~~trumpalaikėms elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugoms~~ trumpalaikiam elektros energetikos sistemos lankstumui . 2050 m. elektros energijos kaupimą Lietuvos energetikos sistemoje užtikrins 1 GW hidroakumuliacinė elektrinė ir 4 GW galios kaupimo įrenginiai. Abiejų tipų elektros energijos kaupimo įrenginiai galės sukaupti iki 17,5 GWh energijos.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
10.	65. Nagrinėjant galimus energetikos pokyčių scenarijus, matomas ženklus investicijų poreikis esamai infrastruktūrai atnaujinti ir naujiems infrastruktūros objektams statyti. Tam bus užtikrinti elektros energijos perdavimo tinklų operatoriaus investavimo ir skolinimosi pajėgumai, atnaujinta reguliacinė aplinka, kuri leistų elektros energijos perdavimo tinklus vystyti iš anksto užtikrinant galimybes naujų AEI naudojančių įrenginių, energijos kaupimo įrenginių bei vartotojų (tarp jų vandenilio gamintojų ir elektrinio transporto įkrovimo infrastruktūros) prijungimui ir siekiant, kad finansavimo sprendimus būtų galima priimti greičiau bei efektyviau.	Bendrovės vertinimu, aptariamas Projekto punktas visa apimtimi aktualus ne tik perdavimo, bet ir skirstomųjų tinklų operatoriui.	65. Nagrinėjant galimus energetikos pokyčių scenarijus, matomas ženklus investicijų poreikis esamai infrastruktūrai atnaujinti ir naujiems infrastruktūros objektams statyti. Tam bus užtikrinti elektros energijos perdavimo ir skirstomųjų tinklų operatoriaus investavimo ir skolinimosi pajėgumai, atnaujinta reguliacinė aplinka, kuri leistų elektros energijos perdavimo tinklus vystyti iš anksto užtikrinant galimybes naujų AEI naudojančių įrenginių, energijos kaupimo įrenginių bei vartotojų (tarp jų vandenilio gamintojų ir elektrinio transporto įkrovimo infrastruktūros) prijungimui ir siekiant, kad finansavimo sprendimus būtų galima priimti greičiau bei efektyviau.
11.	68.2. Rinkos įgalinimas ir duomenų mainai – skirstomųjų tinklų operatoriui pavesta skaidriomis ir neutraliomis priemonėmis užtikrinti efektyvų energijos rinkos veikimą ir vystymą siekiant skatinti rinkos konkurencingumą. Rinkos dalyviai keičiasi duomenimis per standartizuotą duomenų mainų platformą. 2022 m. trečią ketvirtį prasidėjęs išmaniosios apskaitos sistemos diegimas atveria unikalias galimybes visiems rinkos dalyviams. Išmanieji elektros energijos apskaitos prietaisai tampa įrankiu, leisiančiu lengvai ir suprantamai matyti savo vartojimo duomenis, analizuoti ir keisti vartojimo įpročius. Šie prietaisai nuotoliniu būdu perduoda	Pažymėtina, kad efektyvus energijos rinkos veikimas ir konkurencijos skatinimas yra principai, kuriais grindžiamas valstybinis valdymas, reguliavimas, priežiūra ir kontrolė (Elektros energetikos įstatymo 4 straipsnis). Šio įstatymų keliamo tikslo įgyvendinimas priskirtinas ne ūkio subjektams, o viešojo administravimo subjektams, įgyvendinančiais politiką energetikos sektoriuje (žr. Elektros energetikos įstatymo 9 str. 4 d. 8 p.). Viešojo administravimo įgaliojimų perleidimas privatiems asmenims nėra galimas, todėl Projekto 68.2 punkto nuostatos, kuriuo minimos funkcijos perleidžiamos skirstomųjų tinklų operatoriui, yra nekrektiškos.	68.2. Rinkos įgalinimas ir duomenų mainai – ~~skirstomųjų tinklų operatoriui pavesta skaidriomis ir neutraliomis priemonėmis užtikrinti efektyvų energijos rinkos veikimą ir vystymą siekiant skatinti rinkos konkurencingumą~~ efektyvus energijos rinkos veikimas ir rinkos konkurencingumas neatsiejamas nuo tinkamai organizuotų ir skaitmenizuotų energijos duomenų mainų tarp rinkos dalyvių, skirstymo bei perdavimo tinklo operatorių. Šiuo metu rinkos dalyviai keičiasi duomenimis per standartizuotą centralizuotą duomenų mainų platformą, kurios funkcionalumas įvertinus naujus rinkos dalyvių poreikius būtų išplečiamas.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>suvartojimo duomenis ir elektros tinklų parametrus, todėl skirstomųjų tinklų operatorius gali greičiau ir tiksliau nustatyti bei šalinti gedimus, efektyvinti elektros tinklų veiklą. 2026 m. suplanuota pirmojo išmaniosios elektros energijos apskaitos sistemos diegimo etapo pabaiga užtikrins nuotolinį duomenų surinkimą daugiau kaip 1 000 kWh elektros energijos suvartojantiems klientams.</p>	<p>Tuo pačiu siūlytina tikslinti vartojamas sąvokas „standartizuota duomenų mainų platforma“ atsižvelgiant į šiuo metu svarstomų Energetikos ministerijos parengtų įstatymų projektų turinį (žr. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 6, 8, 22, 24¹ ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 24² straipsniu įstatymo projektas (TAIS reg. Nr. 24-934(2)).</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad aptariamoje nuostatoje nekalbama apie perdavimo sistemos operatoriaus pareigas dalyvauti duomenų mainuose, nors tokia pareiga jam turėtų būti numatyta.</p>	<p>2022 m. trečią ketvirtį prasidėjęs išmaniosios apskaitos sistemos diegimas atveria unikalias galimybes visiems rinkos dalyviams. Išmanieji elektros energijos apskaitos prietaisai tampa įrankiu, leidžiančiu lengvai ir suprantamai matyti savo vartojimo duomenis, analizuoti ir keisti vartojimo įpročius. Šie prietaisai nuotoliniu būdu perduoda suvartojimo duomenis ir elektros tinklų parametrus, todėl skirstomųjų tinklų operatorius gali greičiau ir tiksliau nustatyti bei šalinti gedimus, efektyvinti elektros tinklų veiklą. 2026 m. suplanuota pirmojo išmaniosios elektros energijos apskaitos sistemos diegimo etapo pabaiga užtikrins nuotolinį duomenų surinkimą daugiau kaip 1 000 kWh elektros energijos suvartojantiems klientams.</p>
12.	<p>68.4. Atsparumo didinimas ir prisitaikymas klimato kaitai – klimato kaitos sukelti padariniai turi įtakos ne tik incidentų elektros energetikos sistemoje kiekiui, bet ir visos elektros energetikos sistemos stabilumui. Ekstremalėjant oro sąlygoms greičiau dėvėti skirtingos elektros tinklų dalys, todėl būtina investuoti į atsparesnius elektros tinklų komponentus, kur tai ekonomiškai atsiperka, t. y. rinktis požemines linijas, taip pat diegti nuotoliniu būdu valdomus komutavimo įrenginius ir elektros tinklų, gedimų metu veikiančių be dispečerio įsitraukimo, sprendimus. Ši nuotolinė prieiga prie</p>	<p>Kaip žinia, elektros tinklo kabeliavimas yra ilgalaikis ir reikšmingus valstybės išteklius generuojantis procesas, todėl kalbant apie elektros tinklo patikimumą ir atsparumą ekstremalioms oro sąlygoms, būtina įvertinti ir poreikį tobulinti reguliavimą, susijusį su stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių reikšmėmis bei patikimumo rodiklių vertinimo tvarka, siekiant teisinio tikrumo ir aiškumo dėl minėtų rodiklių nustatymo ir vertinimo bei vieningos praktikos.</p> <p>Atitinkamai, manome, kad Nacionalinė darbotvarkė „Nacionalinė energetinės</p>	<p>Atsparumo didinimas ir prisitaikymas klimato kaitai – klimato kaitos sukelti padariniai turi įtakos ne tik incidentų elektros energetikos sistemoje kiekiui, bet ir visos elektros energetikos sistemos stabilumui. Oro sąlygoms greičiau dėvėti skirtingos elektros tinklų dalys, todėl būtina investuoti į atsparesnius elektros tinklų komponentus, kur tai ekonomiškai atsiperka, t. y. rinktis požemines linijas, taip pat diegti nuotoliniu būdu valdomus komutavimo įrenginius ir elektros tinklų, gedimų metu veikiančių be dispečerio įsitraukimo, sprendimus. Ši nuotolinė prieiga prie</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>svarbiausių elektros tinklų komponentų kelia kibernetinių grėsmių riziką ir tai pabrėžia visapusiško požiūrio į informacinių technologijų (toliau – IT) infrastruktūros diegimą ir konfigūravimą svarbą, siekiant užtikrinti atitiktį kibernetinio saugumo standartams.</p>	<p>nepriklausomybės strategija“ turėtų būti papildyta gaire dėl gamtos reiškinių reikšmių, turinčių įtakos energetikos infrastruktūrai, peržiūrėjimo, nes tai turi reikšmingą poveikį elektros tinklui ir jo adaptacijai prie vykstančios energetikos sektoriaus transformacijos.</p>	<p>svarbiausių elektros tinklų komponentų kelia kibernetinių grėsmių riziką ir tai pabrėžia visapusiško požiūrio į informacinių technologijų (toliau – IT) infrastruktūros diegimą ir konfigūravimą svarbą, siekiant užtikrinti atitiktį kibernetinio saugumo standartams. Taip pat būtina peržiūrėti ir atnaujinti stichinių gamtos reiškinių reikšmes ir jų poveikį energetikos infrastruktūrai, tokiu būdu būtų galima tiksliau įvertinti klimato kaitos ir ekstremalėjančių gamtos reiškinių poveikį energetikos infrastruktūrai bei energijos persiuntimo kokybei, saugumui ir patikimumui.</p>
13.	<p>69. Elektros energijos perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai privalo užtikrinti, kad nustatytiems 2030, 2040 ir 2050 m. infrastruktūros poreikiams tenkinti būtų parengta, suplanuota ir įgyvendinta pakankamai elektros energijos perdavimo ir skirstymo plėtros projektų, atsižvelgiant į Strategijos tikslus ir Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas priemones. Tais atvejais, kai elektros tinklų plėtros poreikiai yra nustatyti, tačiau jiems patenkinti trūksta konkrečių projektų, nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos turėtų skatinti elektros tinklų operatorius kurti ir įgyvendinti naujas projektų koncepcijas.</p>	<p>Siekiant aiškumo, siūlome Projekto 69 punkto nuostatą susieti su elektros tinklų operatorių rengiamais 10-mečiais planais.</p>	<p>69. Elektros perdavimo ir skirstymo operatoriai privalo užtikrinti, kad nustatytiems 2030 m., 2040 m. ir 2050 m. infrastruktūros poreikiams patenkinti būtų parengta, suplanuota ir įgyvendinta pakankamai elektros energijos perdavimo ir skirstymo plėtros projektų, atsižvelgiant į šios Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslus ir Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas priemones. Tuo tikslu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba derina tinklų operatorių 10 metų modernizavimo ir investicijų planus. Tais atvejais, kuomet tinklo plėtros poreikiai yra nustatyti, tačiau jiems patenkinti trūksta konkrečių projektų, nacionalinės energetikos</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
			reguliavimo institucijos turėtų skatinti elektros tinklų operatorius kurti ir įgyvendinti naujas projektų koncepcijas.
14.	<p>70. Energetikos sektoriaus reguliavimas ir elektros energijos tarifų nustatymas turi sudaryti sąlygas elektros tinklų operatoriams:</p> <p>70.1. atlikti išankstines investicijas į elektros tinklų projektus, atsižvelgiant ne tik į dabartinius, bet ir būsimus infrastruktūros poreikius, toleruojant situacijas, kai sukurta infrastruktūra nuo perdavimo eksploatuoti momento gali būti nevisiškai išnaudojama, tačiau ilgesniu periodu būtų pasiekta sąnaudų optimizavimo ir klimatui neutralios ekonomikos sukūrimo nauda;</p> <p>70.2. diegti išmaniuosius elektros tinklus ir naujausias technologijas, efektyvinti elektros tinklus. Veiklos sąnaudų kompensavimas privalo tinkamai atspindėti ne tik žmogiškųjų išteklių, bet ir didėjančių skaitmeninimo, duomenų apdorojimo ar elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugų diegimo ir pirkimo išlaidas.</p>	<p>Atsižvelgiant į ribotus operatorių finansinius išteklius, skiriamus infrastruktūros plėtrai ir rekonstrukcijai, bei siekiant išlaikyti nuoseklų tarifų augimą, taip pat siekiant pirmiausia patenkinti esamus poreikius, siūlome šį punktą praplėsti ir papildyti, kad pirmiausia turi būti koncentruojamasi į esamos infrastruktūros panaudojimą, o paraleliai – derinti ir numatyti būsimą poreikį, bei į tai atsižvelgti rengiant investicinius projektus.</p>	<p>70. Energetikos sektoriaus reguliavimas ir elektros energijos tarifų nustatymas turi sudaryti sąlygas elektros tinklų operatoriams:</p> <p>70.1 efektyviai išnaudoti esamą tinklo infrastruktūrą ir adaptuoti reguliacinę aplinką, kuri užtikrintų ir labiau skatintų energetikos transformacijos įgyvendinimą. Tai apimtų tinklo tarifų pokyčius ir adaptavimą;</p> <p>~~70.1.~~ 70.2. vykdant planinę tinklų rekonstrukciją derinti ir galimas atlikti išankstines investicijas į elektros tinklų projektus, atsižvelgiant ne tik į dabartinius, bet ir būsimus infrastruktūros poreikius, toleruojant situacijas, kai sukurta infrastruktūra nuo perdavimo eksploatuoti momento gali būti nevisiškai išnaudojama, tačiau ilgesniu periodu būtų pasiekta sąnaudų optimizavimo ir klimatui neutralios ekonomikos sukūrimo nauda;</p> <p>~~70.2.~~ 70.3. diegti išmaniuosius elektros tinklus ir naujausias technologijas, efektyvinti elektros tinklus. Veiklos sąnaudų kompensavimas privalo tinkamai atspindėti ne tik žmogiškųjų išteklių, bet ir didėjančių skaitmeninimo, duomenų apdorojimo ar elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugų diegimo ir pirkimo išlaidas.</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
15.	71. Norint pasiekti užsibrėžtus Lietuvos energetikos tikslus iki 2050 m., svarbu užtikrinti elektros tinklų operatorių investavimo bei skolinimosi galimybes. Dėl to būtina įvertinti sektorių integraciją, pasitelkiant partnerystę, įskaitant susijungimus su kitų sektorių (ne tik energetikos) įmonėmis, taip pat kitos infrastruktūros įsigijimą, siekiant realizuoti sinergiją ir padidinti nuosavo kapitalo bazę bei skolinimosi galimybes.	Primintina, kad III-ojo energetikos paketo įpareigojimai Lietuvoje buvo įgyvendinti pasirinkus visiško atskyrimo modelį (angl. <i>unbundling</i>), pagal kurį atliktas veiksmingas tiekimo ir gamybos veiklos atskyrimas nuo tinklų eksploatavimo tuo tikslu pertvarkant skirstomųjų tinklų operatorių organizaciniu, teisiniu ir veiklos aspektais. Todėl manytina, kad numatoma sinergija su kitomis energetikos ir ne energetikos sektoriaus įmonėmis galėtų būti paremta partneryste ir bendradarbiavimu, o ne teisiniu veiklų sujungimu.	71. Norint pasiekti užsibrėžtus Lietuvos energetikos tikslus iki 2050 m., svarbu užtikrinti elektros tinklų operatorių investavimo bei skolinimosi galimybes. Dėl to būtina įvertinti sektorių integraciją, pasitelkiant partnerystę, ~~įskaitant susijungimus su kitų sektorių (ne tik energetikos) įmonėmis~~ , taip pat kitos infrastruktūros įsigijimą, siekiant realizuoti sinergiją ir padidinti nuosavo kapitalo bazę bei skolinimosi galimybes.
16.	90. Energetikos įmonėms, valdančioms strateginę reikšmę turinčius energetikos objektus, keliami fizinės apsaugos reikalavimai yra nuolat peržiūrimi ir atnaujinami siekiant gerinti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto apsaugą. Didžiausias dėmesys bus skiriamas grėsmėms, kurių gali atsirasti dėl Lietuvai nedraugiškų šalių naudojamų hibridinio karo priemonių, papildomai diegiant priemones, kurios leistų užtikrinti infrastruktūros apsaugą nuo konvencinio karo metu naudojamų priemonių.	Neabejotinai svarbu diegti priemones, užtikrinančias infrastruktūros (pvz. skirstymo ir perdavimo tinklų) saugumą. Siūlome nuostatą papildyti, kad galėtų būti taikomi ir tam tikri apribojimai, jei jie būtini, siekiant išvengti tolimesnės kibernetinės saugos neatitinkančios įrangos integracijos tinkluose, pvz., apriboti galimybę integruoti įrangą, jei ji pagaminta Lietuvai nedraugiškose ar nepatikimose valstybėse.	90. Energetikos įmonėms, valdančioms strateginę reikšmę turinčius energetikos objektus, keliami fizinės apsaugos reikalavimai yra nuolat peržiūrimi ir atnaujinami siekiant gerinti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto apsaugą. Didžiausias dėmesys bus skiriamas grėsmėms, kurių gali atsirasti dėl Lietuvai nedraugiškų šalių naudojamų hibridinio karo priemonių, papildomai diegiant priemones ir taikant apribojimus , kurios leistų užtikrinti infrastruktūros apsaugą nuo konvencinio karo metu naudojamų priemonių.
17.	92. Lietuvoje turi būti siekiama sukaupti energetikos infrastruktūros remontui reikalingų svarbiausių elektros energijos ir gamtinių dujų sistemos veikimo komponentų, kurie, esant	Iš energetikos sektoriuje Ukrainoje išmokyti pamokų, pastebima, kad esant konvencinio karo situacijai, žmogiškieji resursai (pvz., rangovai) tampa sunkiai prieinami arba visai neprieinami, dėl šio trūkumo stipriai kenčia galimybės	92. Lietuvoje turi būti siekiama užtikrinti žmogiškųjų resursų pakankumą ir sukaupti energetikos infrastruktūros remontui reikalingų svarbiausių elektros energijos ir gamtinių dujų sistemos veikimo komponentų,

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	pažeistai ar sunaikintai šių sistemų kritinei daliai, leistų atlikti svarbiausius remonto darbus.	užtikrinti saugų ir stabilų elektros energijos tinklo veikimą. Atitinkamai šioje nuostatoje siūlytina papildyti, kad turi būti užtikrintas ne tik būtinųjų komponentų pasiekiamumas, bet taip pat ir žmogiškųjų išteklių pakankamumas. Taip pat siūlome papildyti nuostatą, jog siekiant užtikrinti nuostatoje nurodomų komponentų kaupimą turi būti užtikrintas tvarus šių komponentų finansavimo mechanizmas.	kurie, esant pažeistai ar sunaikintai šių sistemų kritinei daliai, leistų atlikti svarbiausius remonto darbus.
18.	97.1. energetikos įmonių veiklai užtikrinti būtinos įrangos ir medžiagų rezervo kaupimas. Toks rezervas užtikrintų greitą energetikos įmonių valdomos infrastruktūros atstatymą po techninių avarijų, gamtos reiškinių ar tyčinės veiklos sukeltų pažeidimų ir būtinos energetikos veiklos atnaujinimą;	Atkreiptinas dėmesys, jog rezervų kaupimas turėtų būti numatytas atsakingų institucijų sprendimais numatant reikalingą finansavimą, kad sprendimus būtų galima suderinti su Akcinių bendrovių įstatymo nuostatomis. Taip pat vertiname, kad su nuostatoje įvardintų veiksmų atlikimu susijusių sąnaudų padengimas turėtų būtų užtikrinamas ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimais, kai šios energetikos įmonės, kaupiančios rezervą, teikia reguliuojamas paslaugas. Atitinkamai, siūlome papildyti Projekto 97.1 punkto formuluotę.	97.1. energetikos įmonių veiklai užtikrinti būtinos įrangos ir medžiagų rezervo kaupimas, įgyvendinant atsakingų valstybės institucijų sprendimus, kuriais toks rezervų kaupimas koordinuojamas bei numatomi finansavimo šaltiniai. Toks rezervas užtikrintų greitą energetikos įmonių valdomos infrastruktūros atstatymą po techninių avarijų, gamtos reiškinių ar tyčinės veiklos sukeltų pažeidimų ir būtinos energetikos veiklos atnaujinimą;
19.	102.1. Lietuvos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje plėtoti jūrinio vėjo elektrinių parkus ir įgyvendinti energetinės salos projektą;	Atkreiptinas dėmesys, jog kitose Projekto nuostatose, pavyzdžiui, poskirsnyje „Jūrinio vėjo elektrinių plėtra ir energetinio centro sukūrimas“ yra kalbama apie energetinį centrą kaip naują energetinę infrastruktūrą, todėl siūlome patikslinti nuostatą, siekiant išlaikyti vienodą matymą visame Projekte.	102.1. Lietuvos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje plėtoti jūrinio vėjo elektrinių parkus ir ~~įgyvendinti energetinės salos projektą~~ sukurti integruotą jūrinę elektros perdavimo infrastruktūrą – energetinį centrą;

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
20.	110. Šalyje didėjant elektros energijos poreikiui, esant ekonominiam pagrįstumui ir pakankamai balansavimo pajėgumų ar elektros energetikos sistemos lankstumo technologijų apimčiai, Baltijos jūros Lietuvos ekonominėje zonoje ar sausumoje gali būti įrengtas energetinis centras, skirtas priimti elektros energiją iš atokiau esančių jūrinio vėjo elektrinių parkų. Jame elektros energijos srautai būtų paskirstomi jungtimis į Lietuvą žaliajo vandenilio gamybos energijos poreikiams užtikrinti ar tarpsteminėmis jungtimis perduodami į kitų valstybių elektros energetikos sistemas.	Siūlome pakoreguoti nuostatą numatant, jog energetiniam centre elektros energijos srautai būtų paskirstomi jungtimis į Lietuvą žaliajo vandenilio gamybos poreikiams užtikrinti ir (ar) tarpsteminėmis jungtimis perduodami į kitų valstybių elektros energetikos sistemas.	110. Šalyje didėjant elektros energijos poreikiui, esant ekonominiam pagrįstumui ir pakankamai balansavimo pajėgumų ar elektros energetikos sistemos lankstumo technologijų apimčiai, Baltijos jūros Lietuvos ekonominėje zonoje ar sausumoje gali būti įrengtas energetinis centras, skirtas priimti elektros energiją iš atokiau esančių jūrinio vėjo elektrinių parkų. Jame elektros energijos srautai būtų paskirstomi jungtimis į Lietuvą žaliajo vandenilio gamybos energijos poreikiams užtikrinti ir (ar) tarpsteminėmis jungtimis perduodami į kitų valstybių elektros energetikos sistemas.
21.	113. Bus toliau didinama AEI dalis Lietuvos vidaus elektros energijos gamyboje ir galutiniame elektros energijos suvartojimo balanse, taip mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro importo, didinant vietinės elektros energijos gamybos pajėgumus ir padedant Lietuvai tapti regioniniu žaliosios energetikos centru.	Manytina, kad siekiant didinti AEI dalį Lietuvos elektros energijos gamyboje ir vartojime, būtina nusimatyti konkrečias priemones šiam tikslui pasiekti, pvz., aplinkos teršimo mažinimui ir valstybės aplinkosaugos tikslų įgyvendinimui pasitelkiant mokesťines priemones.	113. Bus toliau didinama AEI dalis Lietuvos vidaus elektros energijos gamyboje ir galutiniame elektros energijos suvartojimo balanse, taip mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro importo, didinant vietinės elektros energijos gamybos pajėgumus ir padedant Lietuvai tapti regioniniu žaliosios energetikos centru. Šiam tikslui pasiekti gali būti pasitelkiamos ir mokesťinės priemonės, kurios prisidėtų ir prie valstybės aplinkosaugos tikslų įgyvendinimo.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
22.	115.1. nuoseklaus AEI integravimo į rinką – turi būti plėtojamos ekonomiškai efektyviausios technologijos, atsižvelgiama į technologijų brandą, įvertinant ir jų netolimos ateities pažangos tendencijas;	Iš praktikos matoma, kad ekonomiškai efektyviausios technologijos tipiškai būna pagamintos nepatikimose, Lietuvai nedraugiškose valstybėse pvz. Kinijoje. Todėl siūlytumėme papildyti nuostatą, kuri atlieptų, jog vertinamas ne tik ekonominis efektyvumas, bet ir įrangos kibernetinis saugumas, taip atliepiant kitus Projekte numatytus tikslus kaip energetinės sistemos atsparumas kibernetinėms grėsmėms.	115.1. nuoseklaus AEI integravimo į rinką – turi būti plėtojamos ekonomiškai efektyviausios technologijos, atitinkančios aukščiausius kibernetinio saugumo reikalavimus , atsižvelgiama į technologijų brandą, įvertinant ir jų netolimos ateities pažangos tendencijas;
23.	118. Reikšmingą įtaką AEI dalies didėjimui elektros energijos sektoriuje darys decentralizuota elektros energijos iš AEI gamyba. Palaipsniui bus didinamas elektros energijos vartotojų, galinčių pasigaminti elektros energiją savo reikmėms, skaičius, skatinant atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų (toliau – AIEB) ir piliečių energetikos bendrijų (toliau – PEB) steigimąsi, gaminančių vartotojų ir aktyviųjų elektros energijos vartotojų (toliau – aktyvūs vartotojas) kūrimąsi.	Siekiant paskatinti verslo (nebutinius) vartotojus investuoti į AEI ir gauti žaliosios generacijos naudas (pvz., verslui siekiant pasidengti savo elektros energijos suvartojimą žalia elektros energija) turėtų būti apsvastyta galimybė nebuitiniams gaminantiems vartotojams, nebuitiniams aktyviesiems vartotojams bei energetikos bendrijoms ir jų dalyviams, kurie yra nebuitiniai vartotojai, atiduodant elektros energiją pagal grynojo atsiskaitymo sutartį su elektros energijos nepriklausomu tiekėju tokią elektros energiją taip pat pripažinti žalia ir už tai gauti kilmės garantijas.	Tikslinti pagal pastabą.
24.	Bendra pastaba Projekto poskyriui „Branduolinės Energetikos plėtros galimybės“	Atkreipiamas dėmesys, jog šis Projekto poskyris aprašomas per daug detalai, t.y. aprašinėjami technologijos veikimo specifiškai ir galimybės, duodami pavyzdžiai bei prognozės nenurodant skaičiavimo šaltinių. Visi šie aspektai turėtų būti atspindėti numatomoje atlikti ir poskyryje	Tikslinti pagal pastabą.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		minimoje vertinimo studijoje. Visa pateikiama aprašomoji technologijos veikimo informacija su Projektu, kaip strateginio lygio dokumentu, neturi jokio sąryšio bei neduoda papildomos naudos Projektui, nes nenumato nei konkrečių tikslų, nei užduočių ar įgyvendinimo priemonių. Atitinkamai, siūlytumėme koreguoti poskirsnį paliekant tik strategiškai svarbią ir reikalingą informaciją Projektui.	
25.	126. Vertinant Lietuvos poreikius elektros energetikos sektoriuje po 2030 m., siektina MBR bendra galia iš pradžių turėtų būti 0,5 GW (pagaminant apie 3,5 TWh elektros energijos per metus) ir nuosekliai išaugti iki 1,5 GW (pagaminant 11,2 TWh elektros energijos per metus). Siekiant užtikrinti adekvačią elektros energijos gamybą ir patikimą prieinamą galią elektros energetikos sistemos poreikiams, MBR veiklos pradžia turėtų būti nuo 2038 iki 2044 m., nuosekliai pastatant nuo 0,5 iki 1,5 GW galios lanksčius branduolinius reaktorius. Vėluojant įrengti arba atsisakius MBR įdiegimo Lietuvoje tikėtinas elektros energijos trūkumas Lietuvos poreikiams.	<p>Nuostatoje vartojama „adekvačios elektros energijos gamybos“ sąvoka gali būti interpretuojama skirtingai, nėra apibrėžimo ar tikslaus sutarimo, kas Projekte yra laikoma „adekvačia“ gamyba. Siūlome nuostatą taisyti numatant, koks elektros energijos gamybos kiekis turėtų būti užtikrintas.</p> <p>Taip pat pažymėtina, jog paskutinis nuostatos sakinyss nėra grindžiamas jokiais duomenimis ir nepagrįstai preziumuojama dėl galimo scenarijaus ateityje. Siūlytumėme tokią prezumpciją trinti, nes ji nėra pagrįsta bei nepateikia konkrečių detalių kada toks trūkumas ir dėl kokių priežasčių gali susidaryti ir ar MBR yra vienintelis įvardintos problemos sprendimo būdas.</p>	126. Vertinant Lietuvos poreikius elektros energetikos sektoriuje po 2030 m., siektina MBR bendra galia iš pradžių turėtų būti 0,5 GW (pagaminant apie 3,5 TWh elektros energijos per metus) ir nuosekliai išaugti iki 1,5 GW (pagaminant 11,2 TWh elektros energijos per metus). Siekiant užtikrinti adekvačią elektros energijos gamybą ir patikimą prieinamą galią elektros energetikos sistemos poreikiams, MBR veiklos pradžia turėtų būti nuo 2038 iki 2044 m., nuosekliai pastatant nuo 0,5 iki 1,5 GW galios lanksčius branduolinius reaktorius. ~~Vėluojant įrengti arba atsisakius MBR įdiegimo Lietuvoje tikėtinas elektros energijos trūkumas Lietuvos poreikiams.~~
26.	129. IAE teritorijoje ir aplink ją esanti infrastruktūra (330/110 kV skirstykla, esanti šalia IAE, ir ją su likusia Lietuvos elektros energetikos sistema jungiančios aukštos įtampos perdavimo	Atkreiptinas dėmesys, jog MBR projektams turėtų taip pat būt pasirenkama teritorija, kurioje būtų užtikrinti pakankami tinklų pralaidumai.	129. IAE teritorijoje ir aplink ją esanti infrastruktūra (330/110 kV skirstykla, esanti šalia IAE, ir ją su likusia Lietuvos elektros energetikos sistema jungiančios aukštos įtampos perdavimo

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>linijos, keliai, geležinkelio linija, jungianti IAE sklypą su Dūkšto stotimi, ir kt.), kuri gali būti pritaikyta naujiems branduolinių elektrinių projektams įgyvendinti, valstybei nuosavybės teise priklausantys žemės sklypai, esantys šalia IAE aikštelės (įvertinti, kaip potencialiai tinkantys branduolinės elektrinės statybai, Visagino atominės elektrinės projekto apimtyje), prižiūrimi ir saugomi galimiems branduolinių elektrinių projektams, tačiau vertinant potencialias vietas galimiems branduolinių elektrinių projektams ateityje, privaloma neapsiriboti IAE vieta, o įvertinti visas potencialias teritorijas Lietuvoje.</p> <p>130. Siekiant, kad ketvirtosios kartos MBR Lietuvoje būtų pradėti eksploatuoti 2038 m., iki 2027 m. turi būti parengta preliminarinė ketvirtosios kartos MBR verslo modelio analizė ir plėtros galimybių vertinimas. Būtina įvertinti ketvirtosios kartos MBR projektų Lietuvoje veiklos modelį, elektros energetikos sistemos balansavimo potencialą, savikainą, projektams įgyvendinti reikalingų lėšų šaltinius, įskaitant subsidijų poreikį ir jų dydį, projektų įgyvendinimo terminus, branduolinio kuro tiekimo grandinės saugumą, teisinę branduolinės energetikos vystymo ir saugos užtikrinimo bazę ir saugos reguliavimo infrastruktūrą, galimybes panaudoti esamą branduolinės energetikos infrastruktūrą,</p>	<p>Be kita ko svarbu atkreipti dėmesį, jog MBR turėtų būti vystomi tik tokie atvejai, jeigu ši technologija ateityje galės užtikrinti lanksčių ir tvarią¹ elektros energijos gamybą ir veikti tvariai su AEI plėtra. Atkreipiame dėmesį, jog šiuo metu lanksčių MBR technologijų nėra, jos vis dar yra vystymo stadijoje. Tai labai svarbu vertinant ne tik ateities perspektyvas, bet ir užtikrinti, jog šiuo metu AEI plėtra yra svarbiausia plėtra Lietuvoje, siekiant energetinės nepriklausomybės. Todėl sprendimai dėl MBR plėtros turėtų būti priimti ir grindžiami kartu vertinant jų įtaką AEI plėtrai ir investiciniam patrauklumui. Turėtų būti užtikrinta, jog nebus rinkos iškreipimo ir bus užtikrintas investicinis AEI vystymo patrauklumas Lietuvoje. Priešingu atveju, nebus užtikrinami Projekte numatyti tikslai kaip energetinė nepriklausomybė bei klimatui neutrali energetika.</p>	<p>linijos, keliai, geležinkelio linija, jungianti IAE sklypą su Dūkšto stotimi, ir kt.), kuri gali būti pritaikyta naujiems lanksčių ir tvarių branduolinių elektrinių projektams įgyvendinti, valstybei nuosavybės teise priklausantys žemės sklypai, esantys šalia IAE aikštelės (įvertinti, kaip potencialiai tinkantys branduolinės elektrinės statybai, Visagino atominės elektrinės projekto apimtyje), prižiūrimi ir saugomi galimiems lanksčių ir tvarių branduolinių elektrinių projektams, tačiau vertinant potencialias vietas galimiems lanksčių ir tvarių branduolinių elektrinių projektams ateityje, privaloma neapsiriboti IAE vieta, o įvertinti visas potencialias teritorijas Lietuvoje.</p> <p>130. Siekiant, kad ketvirtosios kartos MBR Lietuvoje būtų pradėti eksploatuoti 2038 m., iki 2027 m. turi būti parengta preliminarinė ketvirtosios kartos MBR verslo modelio analizė ir plėtros galimybių vertinimas. Būtina įvertinti ketvirtosios kartos MBR projektų Lietuvoje veiklos modelį ir jo įtaką AEI plėtrai bei investicijoms į AEI, elektros energetikos sistemos balansavimo potencialą, savikainą, projektams įgyvendinti reikalingų lėšų šaltinius, įskaitant subsidijų poreikį ir jų dydį, projektų įgyvendinimo terminus, branduolinio kuro tiekimo grandinės saugumą, teisinę branduolinės energetikos vystymo ir</p>

¹ Kaip tai numatyta 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (Taksonomija);

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	žmogiškųjų išteklių poreikį ir kitus aspektus. Priklausomai nuo preliminaraus ketvirtosios kartos MBR verslo modelio ir vertinimo rezultatų, Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti galės būti teikiamas įstatymo dėl naujos branduolinės elektrinės statybos projektas, kuris sukurtų prielaidas ketvirtosios kartos MBR projektams įgyvendinti.		saugos užtikrinimo bazę ir saugos reguliavimo infrastruktūrą, galimybes panaudoti esamą branduolinės energetikos infrastruktūrą, žmogiškųjų išteklių poreikį ir kitus aspektus. Priklausomai nuo preliminaraus ketvirtosios kartos MBR verslo modelio ir vertinimo rezultatų, Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti galės būti teikiamas įstatymo dėl naujos branduolinės elektrinės statybos projektas, kuris sukurtų prielaidas ketvirtosios kartos MBR projektams įgyvendinti.
27.	Poskirsnis „Vandenilio energetikos ir žaliųjų dujų vystymas“	<p>Poskyris „<i>Vandenilio energetikos ir žaliųjų dujų vystymas</i>“ akcentuoja vandenilio ir jo išvestinių produktų gamybą ir tikslus. Projekto 131 punkte nurodyta, kad vietinis žaliavų potencialas taip pat sudaro prielaidas reikšmingai didinti biometano gamybą. Tuo tarpu biometano gamyba aprašoma poskirsnyje „Anglies dioksido surinkimas, transportavimas, saugojimas ir panaudojimas“.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad biometano gamyba nėra susijusi su vandenilio ir jo išvestinių produktų gamyba (sintetinis metanas, metanolis ir amoniakas), o biometano ir vandenilio (bei išvestinių produktų) gamybos vystymui taikomos skirtingos technologinės ir energetinės prielaidos, atitinkamai siūlome šiame Projekto poskirsnyje sudėlioti atskirą pastraipą, kurioje būtų apibendrinamas biometano gamybos</p>	Tikslinti pagal pastabą.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		poreikis, vystymo planas ir keliama biometano vystymo tikslai.	
28.	<p>160. Kitos galimos kryptys CŠT sektoriaus transformacijai įgyvendinti:</p> <p>160.1. palankios investavimo aplinkos, finansinių priemonių sukūrimas investicijoms į CŠT infrastruktūros atnaujinimą;</p> <p>160.2. tarpsektorinė energetikos sektorių integracija, efektyviai panaudojant esamą infrastruktūrą;</p> <p>160.3. šilumos tiekimo įmonių konsolidacija, kurią palengvintų didesnis finansinių ir žmoniškųjų išteklių sutelkimas.</p>	<p>Projekto 157 punkte numatyta, kad prioritetą teikiamas CŠT kaip žaliausiam, efektyviausiam ir patikimiausiam apsirūpinimo šiluma būdai, o Projekto 159.11 punkte nurodoma, kad viena pagrindinių kryptų CŠT sektoriaus transformacijai įgyvendinti yra CŠT plėtra miestuose, tankiai apgyvendintose teritorijose, keičiant taršų individualų šildymą.</p> <p>Siekiant įgalinti CŠT sektoriaus pirmenybę šildymo būdo pasirinkimui, bei efektyviai tęsti CŠT plėtrą, siūlome papildyti Projekto 160 punktą ir įtraukti finansinių priemonių, skirtų vartotojų prijungimui prie CŠT tinklų, sukūrimą.</p>	<p>160. Kitos galimos kryptys CŠT sektoriaus transformacijai įgyvendinti:</p> <p>160.1. palankios investavimo aplinkos, finansinių priemonių sukūrimas investicijoms į CŠT infrastruktūros atnaujinimą ir vartotojų prijungimo prie CŠT infrastruktūros skatinimą;</p> <p>160.2. tarpsektorinė energetikos sektorių integracija, efektyviai panaudojant esamą infrastruktūrą;</p> <p>160.3. šilumos tiekimo įmonių konsolidacija, kurią palengvintų didesnis finansinių ir žmoniškųjų išteklių sutelkimas.</p>
29.	<p>175. Siekiama, kad transporto sektorius pereitų prie netaršių, klimatui nekenksmingų transporto rūšių, efektyviai panaudotų AEI gamybos pajėgumus užtikrinant šalyje pagaminamos elektros energijos tiekimą transporto sektoriui. Vienas iš esminių transporto sektoriaus dekarbonizacijos principų – efektyvi alternatyviųjų degalų integracija, užtikrinant technologinį energijos derinių neutralumą. Transporto sektoriuje turi būti naudojamos įvairios degalų rūšys, pritaikytos skirtingoms transporto kategorijoms – lengvajam transportui, viešajam transportui,</p>	<p>Sutiktina skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje, ir šalia jau minimų degalų rūšių, siūlome akcentuoti ir Bio-SGD kaip vieną iš pagrindinių priemonių siekiant dekarbonizuoti sunkiasvorių transporto priemonių sektorių bei nusimatyti tikslą integruoti Bio-SGD į DAEI vienetų sistemą.</p>	<p>175. Siekiama, kad transporto sektorius pereitų prie netaršių, klimatui nekenksmingų transporto rūšių, efektyviai panaudotų AEI gamybos pajėgumus užtikrinant šalyje pagaminamos elektros energijos tiekimą transporto sektoriui. Vienas iš esminių transporto sektoriaus dekarbonizacijos principų – efektyvi alternatyviųjų degalų integracija, užtikrinant technologinį energijos derinių neutralumą. Transporto sektoriuje turi būti naudojamos įvairios degalų rūšys, pritaikytos skirtingoms transporto kategorijoms – lengvajam transportui, viešajam transportui,</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sunkiajam kroviniui transportui, jūriniam transportui ir aviacijai. Transporto sektoriaus energijos rūšių balanse turi būti išnaudojami visi prieinami alternatyvieji degalai, įskaitant biodegalus, pažangiuosius biodegalus, biometaną, elektros energiją ir nebiologinės kilmės degalus iš AEI (vandenilį ir kitus vandenilio pagrindu pagamintus sintetinius žaliuosius degalus).		sunkiajam kroviniui transportui, jūriniam transportui ir aviacijai. Transporto sektoriaus energijos rūšių balanse turi būti išnaudojami visi prieinami alternatyvieji degalai, įskaitant biodegalus, pažangiuosius biodegalus, biometaną, Bio-SGD , elektros energiją ir nebiologinės kilmės degalus iš AEI (vandenilį ir kitus vandenilio pagrindu pagamintus sintetinius žaliuosius degalus).
30.	177.1. transporto sektoriuje galutinio energijos suvartojimo AEI dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 15,8 proc. 2030 m. ir ne mažiau kaip 90 proc. 2050 m.;	Pastebėtina, kad Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (toliau – REDIII) numato, kad kiekviena valstybė narė nustato pareigą kuro tiekėjams užtikrinti, kad transporto sektoriui būtų tiekiamas toks atsinaujinančiųjų išteklių kuro ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekis, kad ne vėliau kaip 2030 m. galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, transporto sektoriuje būtų bent 29 %. Atsižvelgiant į REDIII numatytą tikslą, siūlytume atitinkamai pakoreguoti aptariamą nuostatą.	177.1 transporto sektoriuje galutinio energijos suvartojimo AEI dalis turi sudaryti ne mažiau kaip ~~15,8 proc.~~ 29 proc. 2030 m. ir ne mažiau kaip 90 proc. 2050 m.;
31.	177.5. transporto priemonių įkrovimo ir degalų pildymo infrastruktūra turi būti nuosekliai	Pritariame NENS numatytai įkrovimo ir degalų pildymo infrastruktūros plėtrai.	177.5. transporto priemonių įkrovimo ir degalų pildymo (didesnį prioritetą teikiant biometano)

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	plečiama atsižvelgiant į visuomenės bei verslo poreikius ir užtikrinant efektyvaus planavimo principus.	<p>Norime atkreipti dėmesį į RED III nustatytą tikslą <i>5,5 % biodujų ir nebiologinės kilmės skystųjų ir dujinių degalų iš AEI dalis galutiniame transporto sektoriaus energijos suvartojime 2030 m.</i></p> <p>Iki 2030 m. tikėtina Lietuvoje neturėsime nebiologinės kilmės skystųjų ir dujinių degalų rinkos ir infrastruktūros, kuri reikšmingai prisidėtų prie šio tikslo įgyvendinimo. Todėl šį tikslą pavyks pasiekti tik išnaudojant biodujų, konkrečiai biometano potencialą.</p> <p>Nors Lietuvoje numatomas pakankamas biometano gamybos augimas, kuris užtikrintų tokią biometano pasiūlą, tačiau nėra pakankamos infrastruktūros, kuri galėtų į transporto rinką patiekti tokius kiekius biometano. Siūlome skatinti biometano pildymo punktų infrastruktūros plėtrą tam nusimatant konkrečius tikslus ir reikalingas skatinimo priemones, tam, kad būtų pasiektas REDIII numatytas tikslas.</p>	ir Bio-SGD infrastruktūrai) infrastruktūra turi būti nuosekliai plečiama atsižvelgiant į visuomenės bei verslo poreikius ir užtikrinant efektyvaus planavimo principus.
32.	191. Neigiamas anglies dioksido emisijas galima pasiekti tik tuomet, jeigu surinktas iškastinio kuro anglies dioksidas bus transportuojamas į saugyklas geologinėse struktūrose ir (ar) neribotam laikui dedamas į, pavyzdžiui, betono gaminius (t. y. cheminius junginius).	Svarbu pabrėžti, jog siekiant nulinio anglies dioksido emisijų kiekio svarbiausia yra dekarbonizacija, perėjimas prie švarių energijos išteklių. Atitinkamai siūlytumėme pradžioje užtikrinti, jog daug anglies dioksido emisijų išmetantys subjektai pradžioje turi siekti dekarbonizuoti savo vykdomą veiklą kaip tai	191. Nesant galimybių užtikrinti anglies dioksido emisijų išmetimo išvengimo, neigiamas anglies dioksido emisijas galima pasiekti tik tuomet, jeigu surinktas iškastinio kuro anglies dioksidas bus transportuojamas į saugyklas geologinėse struktūrose ir (ar)

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	<p>192. Jeigu iškastinio kuro anglies dioksido dėti į saugyklas Lietuvos teritorijoje būtų ir toliau draudžiama, tikėtina, anglies dioksido būtų transportuojamas į Šiaurės jūroje esančias saugyklas ar kitas naujai sukurtas saugyklas.</p> <p>193. Norint užtikrinti anglies dioksido transportavimo galimybę jūra, Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste turi būti įrengtas anglies dioksido eksporto terminalas. Šis strategiškai svarbus terminalas leistų patikimai ir efektyviai pervežti regione surinktą anglies dioksido iki galutinių jo saugojimo vietų jūroje.</p>	<p>numatyta 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (Taksonomija), o anglies dioksido gaudymas ir saugojimas turėtų būti panaudojamas tik tada kai nebelieka galimybių užtikrinti jų neatsiradimo. Tokie tikslai užtikrins ir ištikrųjų įpareigos įvairių sektorių subjektus rimtai imtis veiksmų savo veiklai dekarbonizuoti, taip pat numatys, jog pirminis tikslas yra visiškas anglies dioksido emisijų sumažinimas ir išnykimas vykdomoje veikloje, o tik jų neišvengus sugaudymas ir saugojimas.</p>	<p>neribotam laikui dedamas į, pavyzdžiui, betono gaminius (t. y. cheminius junginius).</p>
33.	<p>211. Sukuriant palankias sąlygas Lietuvoje daug energijos vartojančiai pramonei įsikurti ir (ar) plėstis, bus sudaromos vienodos sąlygos tiek užsienio pramonės įmonių pritraukimui, tiek vietinės pramonės plėtrai į naujas sritis.</p>	<p>Atsižvelgiant, jog naujų pramonės rūšių pritraukimas ir jų veiklos įgalinimas Lietuvoje taip pat yra glaudžiai susijęs su visuomenės (ypač vietos bendruomenių, kurių teritorijose būtų siekiama naujų pramonės rūšių plėtros) supratimu ir naujų sprendimų priimtumu. Atitinkamai, kaip numatoma ir Projekto 202 punkte, siūlome numatyti, jog turi būti užtikrinamas visuomenės švietimas siekiant ne tik pritraukti investicijas į Lietuvą, bet ir užtikrinti realų jų atsiradimą būtent užtikrinant šių naujų pramonės rūšių atsiradimo palaikymą visuomenėje.</p>	<p>211. Sukuriant palankias sąlygas Lietuvoje daug energijos vartojančiai pramonei įsikurti ir (ar) plėstis, bus sudaromos vienodos sąlygos tiek užsienio pramonės įmonių pritraukimui, tiek vietinės pramonės plėtrai į naujas sritis. Vyriausybė taip pat turi inicijuoti visuomenės švietimą apie naujų pramonės rūšių plėtrą, siekdama paskatinti naujos pramonės pritraukimą ir atsiradimą Lietuvoje.</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
34.	<p>215.1. įgyvendinamos priemonės, skirtos gyventojų energijos nepritekliui mažinti. Pirmenybė bus teikiama gyventojų švietimui, veiksmingoms ir tikslingoms struktūrinėms priemonėms (kuriomis šalinamos pagrindinės energijos nepritekliaus priežastys), susijusioms su energijos vartojimo efektyvumu, pastatų renovacija, šilumos sistemų modifikavimu (atsižvelgiant į pastatų pobūdį), galimybe naudotis efektyviai energiją vartojančiais prietaisais ir atsinaujinančių išteklių energija, tikslingoms energijos įperkamumo gerinimo priemonėms (pvz., tiksliniam pajamų rėmimui, socialiniams tarifams, laikinai paramai energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams), užtikrinant, kad šiomis priemonėmis nebūtų skatinamas neefektyvus energijos vartojimas;</p>	<p>Pastebime, jog šis teiginys kiek prieštarauja kai kurioms kitoms Projekte esančioms nuostatomis. Svarbu pabrėžti, jog jei energetiniam nepritekliui mažinti bus pasitelkiamos tokios priemonės kaip neatlygintinis AEI elektrinių pajėgumų paskyrimas energetinį nepriteklių patiriantiems namų ūkiams (kaip nurodoma Projekto 226 p.), veikiančių pagal gaminančių vartotojų elektros energijos kWh kaupimo apskaitos schemą („net-metering“), toks modelis iš principo neatitiks komentuojamos nuostatos. Atkreipiamas dėmesys, jog gaminančių vartotojų „net-metering“ apskaitos sistema neskatina efektyvaus energijos vartojimo, priešingai, sudaro vartotojui lūkesčius ir formuoja supratimą, jog bet kada vartojama elektros energija yra vienodos vertės, taip iškraipydama vartotojo požiūrį į elektros energijos rinką ir jos veikimo principus. Tokie namų ūkiai sukaupdami energiją iš nutolusio AEI parko nebeatsižvelgs į elektros energijos kainas rinkoje, taps mažiau motyvuoti energiją vartoti efektyviai ir sąmoningai. Siūlome energetinio nepritekliaus mažinimo priemonėms, pavyzdžiui, energetinių bendrijų, kurios bus skirtos energetiniam nepritekliui mažinti taikyti tik elektros energijos rinkos principais grįstus modelius (pvz., grynojo atsiskaitymo apskaitos modelį).</p>	<p>215.1. įgyvendinamos priemonės, skirtos gyventojų energijos nepritekliui mažinti. Pirmenybė bus teikiama gyventojų švietimui, veiksmingoms ir tikslingoms struktūrinėms priemonėms (kuriomis šalinamos pagrindinės energijos nepritekliaus priežastys), susijusioms su energijos vartojimo efektyvumu, pastatų renovacija, šilumos sistemų modifikavimu (atsižvelgiant į pastatų pobūdį), galimybe naudotis efektyviai energiją vartojančiais prietaisais ir atsinaujinančių išteklių energija, tikslingoms energijos įperkamumo gerinimo priemonėms (pvz., tiksliniam pajamų rėmimui, socialiniams tarifams, laikinai paramai energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams), užtikrinant, kad šios priemonės būtų grindžiamos atsižvelgiant į elektros energijos rinkos veikimo principus bei šiomis priemonėmis nebūtų skatinamas neefektyvus energijos vartojimas;</p>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
35.	219. Siekiant užtikrinti tvarią gaminančių vartotojų plėtrą, teikiamas finansavimas, kuris bus tęsiamas iki šaliai ekonomiškai ir techniškai priimtinos gaminančių vartotojų plėtos ribos. Siekiama iki 2030 m. turėti ne mažiau kaip 300 000 gaminančių ir aktyviųjų (įtraukiant ir bendruomeninės energetikos dalyvius) vartotojų.	Siekiant ekonomiškai ir techniškai priimtinos GV plėtos, siūlome didesnį prioritetą skirti GV plėtrai, kuri nukreipta į didesnį vidinį sugeneruoto energijos kiekio suvartojimą ar net nulinę generaciją į tinklus. Tokiu būdu būtų racionaliausiai ir efektyviausiai išnaudojami elektros tinklai. Todėl siūlytina akcentuoti tokią gaminančių vartotojų plėtos kryptį.	219. Siekiant užtikrinti tvarią gaminančių vartotojų plėtrą, teikiamas finansavimas, ~~kuris bus tęsiamas~~ prioritetą skiriant gaminantiems vartotojams su didžiausiu vidiniu jų pačių sugeneruotos energijos suvartojimu ar nuliniu jos atidavimu į elektros tinklus. Finansinė pagalba bus tęsiama iki šaliai ekonomiškai ir techniškai priimtinos gaminančių vartotojų plėtos ribos. Siekiama iki 2030 m. turėti ne mažiau kaip 300 000 gaminančių ir aktyviųjų (įtraukiant ir bendruomeninės energetikos dalyvius) vartotojų.
36.	220. Vertinant tolesnę gaminančių vartotojų plėtrą, tikslinga m. atlikti nepriklausomą gaminančių vartotojų schemos ex-post vertinimą, kurį atliktų Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, įvertinant sąnaudas ir naudą skirtingiems rinkos dalyviams, vartotojų grupėms ir šalies elektros energetikos sistemai, pateikti rekomendacijas dėl tolesnio gaminančių vartotojų schemos vystymo, skatinimo, mokesstinės ir reguliacinės aplinkos ir energetikos sistemos poreikių užtikrinimo.	Pritariame Projekto nuostatoje numatytam gaminančių vartotojų ex-post vertinimui, ir tuo pačiu siekiant vystyti tvarią gaminančių vartotojų rinką bei pereiti prie lankstaus elektros rinkos modelio, grįsto pasiūlos ir paklausos principais, siūlytume numatyti "net metering" apskaitos schemos pabaigą buitiniams gaminantiems vartotojams, analogiškai kaip tai nustatyta nebutiniams vartotojams. Papildomai atkreipiame dėmesį, jog nuostatoje nėra nurodyta gaminančių vartotojų schemos ex-post vertinimo data, kuri buvo pristatyta Projekto viešame pristatyme ir nurodoma kaip 2026 m ² .	220. Vertinant tolesnę gaminančių vartotojų plėtrą, tikslinga 2026 m. atlikti nepriklausomą gaminančių vartotojų schemos ex-post vertinimą, kurį atliktų Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, įvertinant sąnaudas ir naudą skirtingiems rinkos dalyviams, vartotojų grupėms ir šalies elektros energetikos sistemai, pateikti rekomendacijas dėl tolesnio gaminančių vartotojų schemos vystymo, skatinimo, mokesstinės ir reguliacinės aplinkos ir energetikos sistemos poreikių užtikrinimo. Taip pat užtikrinti, kad visi gaminantys vartotojai pereitų prie grynojo atsiskaitymo modelio.

² <https://enmin.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/3/PomYiTqWR7k.pdf>

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
37.	230.1. tobulinti reguliacinę aplinką sumažinant energetikos bendrijų kūrimosi administracinę naštą ir teikti finansinę paramą, skatinančią šioms bendrijoms kurtis;	Analogiškai kaip numatoma Projekto 222.3. punkte, jog gali būti įvertinta galimybė aktyviesiems vartotojams nustatyti skatinančius mokesčius ir pasinaudojimo elektros tinklais tarifus, tokia nuostata galėtų būti numatoma ir PEB/AIEB siekiant paskatinti šiuos modelius kurtis. Tokia praktika žinoma ir užsienio šalyse, pvz., Belgijoje.	230.1. tobulinti reguliacinę aplinką sumažinant energetikos bendrijų kūrimosi administracinę naštą ir teikti finansinę paramą, skatinančią šioms bendrijoms kurtis. Įvertinti galimybę energetikos bendrijoms nustatyti skatinančius mokesčius ir pasinaudojimo elektros tinklais tarifus.
38.	232.2. užtikrinti, kad elektros energijos tiekėjai būtų įdiegę ir įgyvendintų tinkamas draudimo strategijas, skirtas rizikai, kurią didmeninio elektros energijos tiekimo pokyčiai kelia jų sutarčių su vartotojais ekonominiam gyvybingumui, apriboti, ir kartu būtų išlaikytas trumpojo laikotarpio rinkų likvidumas ir atsižvelgta į energijos kainų galimus pokyčius. Rizikos draudimo produktais taip pat galėtų naudotis PEB ir AIEB.	Manytina, kad prie apsidraudimo galimybių užtikrinimo didinimo galėtų prisidėti elektros energijos įgyvendinta bendra Baltijos šalių prekybos zona, taip pat padidintas apsidraudimo priemonių prekybos likvidumas.	232.2. užtikrinti, kad elektros energijos tiekėjai būtų įdiegę ir įgyvendintų tinkamas draudimo strategijas, skirtas rizikai, kurią didmeninio elektros energijos tiekimo pokyčiai kelia jų sutarčių su vartotojais ekonominiam gyvybingumui, apriboti, ir kartu būtų išlaikytas trumpojo laikotarpio rinkų likvidumas ir atsižvelgta į energijos kainų galimus pokyčius. Rizikos draudimo produktais taip pat galėtų naudotis PEB ir AIEB, o prie apsidraudimo galimybių užtikrinimo didinimo galėtų prisidėti įgyvendinta elektros energijos bendra Baltijos šalių prekybos zona, taip pat padidintas apsidraudimo priemonių prekybos likvidumas.
39.	232.3. siekiant užtikrinti, kad elektros energijos vartotojai turėtų galimybę gauti įvairių pasiūlymų ir galėtų pasirinkti sutartį pagal savo poreikius, o elektros energijos tiekėjai vienašališkai nekeistų sąlygų iki tokios sutarties galiojimo pabaigos, elektros energijos tiekėjai turi siūlyti tiek terminuotas elektros energijos tiekimo fiksuota	Įsipareigojimai turėtų būti abipusiai, tiek tiekėjo, tiek kliento. T. y. klientams sudarius ilgalaikės sutartis jie irgi laikytųsi įsipareigojimų iki sutarties galiojimo pabaigos. Neišlaikant lygiateisiškumo ir pariteto principo, galimas neigiamas poveikis AEI plėtrai, ilgalaikių	Tikslinti pagal pastabą.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	kaina, tiek dinamiškos elektros energijos kainos sutartis. Terminuotoje elektros energijos tiekimo fiksuota kaina sutartyje visą sutarties galiojimo laikotarpį turėtų būti garantuojamos tokios pat, kaip sutarties sudarymo momentu, sutarties sąlygos.	fiksuotos kainos sutarčių rinkos likvidumui bei efektyvumui (konkurencijai). Taip pat pastebime, jog ši nuostata yra pernelyg detali ir nėra tinkama strategijos dokumente. Nuostatoje detalai aprašomos sutartinių santykių tarp vartotojo ir nepriklausomų elektros energijos tiekėjų, veikiančių liberalioje elektros tiekimo rinkoje, sąlygos. Nuostata galbūt būtų tinkama žemesniuose teisės aktuose, nustatančiuose santykius tarp vartotojų ir paslaugų tiekėjų. Siūloma šią nuostatą iš strateginio dokumento išimti arba pakeisti labiau bendrinę gairę nustatančia nuostata, pvz., „turi būti užtikrinti sąžiningi santykiai tarp elektros vartotojų ir tiekėjų užtikrinant subalansuotą rizikų bei teisių ir pareigų pasiskirstymą“.	
40.	232 punktą papildyti nauju papunkčiu 232.5.	Siūlytina papildyti Projekte nurodomą sąrašą tikslų, kuriais būtų siekiama užtikrinti energijos kainų ir rinkos konkurencingumą, kad elektros rinkos liberalizavimas vyktų pagal planą ir rinka būtų išlaikoma laisva ir konkurencinga.	232.5. Užtikrinant elektros energijos rinkos liberalizavimą bei jos veikimą pagal laisvai rinkai būdingus sąžiningos konkurencijos principus.
41.	234. Siekiant pasinaudoti neiškastinių energijos išteklių lankstumo potencialu, reikalinga įtvirtinti aktyviųjų vartotojų teisę dalytis ir prekiauti pertekline elektros energijos, nustatyti šiam dalijimuisi ir prekybai reikalingą reguliavimą, įsteigti atitinkamą platformą, kuri registruotų dalijimosi ir prekybos elektros	Naujų informacinių platformų vystymas imlus laikui ir kaštams. Siūlome numatyti, kad Projekto 234 papunktyje nurodyta platforma būtų steigiama įvertinus ekonominę ir potencialą jos naudą.	234. Siekiant pasinaudoti neiškastinių energijos išteklių lankstumo potencialu, įtvirtinti aktyviųjų vartotojų teisę dalytis ir prekiauti pertekline elektros energijos, nustatyti šiam dalijimuisi ir prekybai reikalingą reguliavimą. Įvertinus potencialą ir ekonominę naudą, įsteigti atitinkamą platformą, kuri registruotų dalijimosi ir prekybos elektros energija

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	energija susitarimus, ir tais atvejais, kai pertekline elektros energija dalijamasi už užmokestį per tarpusavio prekybos platformą, nustatyti jos veikimo principus.		susitarimus, ir tais atvejais, kai pertekline elektros energija dalijamasi už užmokestį per tarpusavio prekybos platformą, nustatyti jos veikimo principus.
42.	Poskirsnis „Paklausos valdymas elektros energetikos sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugų rinkose“	Atkreipiame dėmesį, kad aptariamame poskirsnyje taip pat turėtų būti aprašomos su dažnio reguliavimu nesusijusios papildomos paslaugos, nes pagal Elektros energetikos įstatymą paklausos valdymas gali būti naudojamas teikiant paslaugas lankstumo, balansavimo ir papildomų paslaugų nesusijusių su dažnio reguliavimo elektros energijos rinkose.	Tikslinti pagal pastabą.
43.	Poskirsnis „Paklausos valdymas elektros energetikos sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugų rinkose“,	Be kitų pastebėjimų šio poskirsnio turiniui, Bendrovė mano, kad jis turėtų plačiau atskleisti, kaip bus siekiama vystyti paklausos valdymo rinką: <ul style="list-style-type: none"> - paklausos rinka nėra pajėgi pati išsivystyti be papildomų paskatų, todėl reikėtų numatyti finansavimo schemas. Tokias finansavimo schemas lankstumo ir balansavimo rinkoms per paklausos valdymą numato ir Europos Komisijos Elektros rinkos dizainas; - pagal Elektros Energetikos įstatymą ir Europos Komisijos reglamentus bei direktyvas, vartotojai, kurie teikia paklausos valdymo paslaugas, turi turėti galimybės dalyvauti lankstumo, 	Siūlytina papildyti aptariamą poskirsnį šiomis nuostatomis: <ul style="list-style-type: none"> - įsivertinti su iškastiniu išteklių nesusijusių lankstumo, balansavimo ir papildomų paslaugų teikimo finansines naudas ir svarstyti tokių paslaugų finansines paramas; - skatinti skirtingų laikotarpių (trumpalaikių, ilgalaikių, balansavimo, diena prieš ir kt.) rinkų atvėrimą rinkos dalyviams ir šių rinkų tarpusavio sąveiką. Taip pat, mažinti barjerus rinkos dalyviams dalyvauti atitinkamuose rinkų segmentuose, įskaitant perteklinių viešojo pirkimo procedūrų reguliavimo peržiūrą ir atnaujinimą; - mažinti barjerus rinkos dalyviams dalyvauti lankstumo bei balansavimo paslaugų

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>balansavimo, didmeninės ir visose kitose elektros rinkų segmentuose. Visgi, šios nuostatos Lietuvoje kol kas yra labiau teorinės, nes ne visi elektros rinkų segmentai yra prienami vartotojams (telkėjams). Todėl reikėtų įtvirtinti reguliavimą, kuris įgalintų vartotojus dalyvauti šiose rinkose;</p> <ul style="list-style-type: none"> - dabartinis reguliavimas, visapusiškai neįgalina vystyti paklausos valdymo ir telkimo rinkomis. Šiuo metu egzistuoja nemažai barjerų, kurie trukdo šių paslaugų vystymuisi. Pavyzdžiui, kitų šalių skirstymo operatoriai gali įsigyti lankstumo paslaugas per tam dedikuotas specialias rinkų platformas, kurios palengvina procesą galutiniams vartotojams ir telkėjams. Tuo tarpu Lietuvoje skirstymo operatorius tokių paslaugų įsigijimui turi naudotis centrine viešųjų pirkimų platforma, kuri pilnai neatliepia nei tokių paslaugų tiekėjų, nei operatoriaus poreikių. Be to, rinkų platformų skirtumai mažina galimybes ne tik kelių šalių tinklų operatorių bendradarbiavimui, bet ir neskatina užsienio rinkos dalyvių prisijungti prie Lietuvos rinkos; - skatinant paklausos valdymą ir telkėjų veiklą, reikia turėti omenyje, kad šių rinkos dalyvių veikimas vienoje rinkoje 	<p>teikime, įskaitant perteklinių viešojo pirkimo procedūrų reguliavimo;</p> <ul style="list-style-type: none"> - skatinti koordinaciją ir informacijos mainus tarp atitinkamų elektros sistemų operatorių; - skatinti kitų lankstumo pasiekimo metodų taikymą: lankstūs tinklo tarifai, lankstūs prisijungimo susitariami, taisyklėmis apibrėžtas lankstumas.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>gali sukelti problemas kito operatoriaus teritorijoje. Pavyzdžiui, telkėjas, kuris turi prijungtus objektus prie skirstymo tinklo, bet teikia paslaugas balansavimo rinkai (perdavimo sistemos operatoriui), gali sukelti perkrovų ar įtampų problemas skirstymo tinklo dalyje. Norint išvengti tokių atvejų, reikia skatinti koordinaciją ir informacijos mainus tarp perdavimo sistemos ir skirstymo tinklo operatorių;</p> <ul style="list-style-type: none"> - be lankstumo ir balansavimo paslaugų rinkų, egzistuoja ir kiti metodai, kuriais galima pasiekti tuos pačius rezultatus kaip ir perkant šias paslaugas: lankstūs tinklo tarifai, lankstūs prisijungimo susitarimai, taisyklėmis apibrėžtas lankstumas. Norint pasiekti didžiausią efektyvumą, visus šiuos metodus reikėtų svarstyti ir jų naudojimą derinti tarpusavyje. 	
44.	236. Elektros energetikos sistemos paklausos valdymo elektros energetikos sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugų rinkų srityje siekiama sukurti sąlygas ir standartizuotus produktus (sprendimus) elektros energijos vartotojams ir kitiems rinkos dalyviams energetikos sektoriuose (gamtinių dujų, šilumos ir kt.) intensyviau dalyvauti elektros energetikos	Atkreiptinas dėmesys, kad techniškai standartizuoti produktai (sprendimai) jau yra įdiegti, atitinkamai svarstyti dėl poreikio juos nurodyti.	236. Elektros energetikos sistemos paklausos valdymo elektros energetikos sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugų rinkų srityje siekiama sukurti sąlygas ir ~~standartizuotus produktus (sprendimus)~~ palankią aplinką elektros energijos vartotojams ir kitiems rinkos dalyviams energetikos sektoriuose (gamtinių dujų, šilumos ir kt.) intensyviau dalyvauti elektros energetikos sistemos lankstumo ir

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugų teikime, valdyti energijos vartojimą ir sąskaitas.		balansavimo paslaugų teikime, valdyti energijos vartojimą ir sąskaitas.
45.	237.1 įtvirtinti reguliavimą, kurio pagrindu elektros energijos rinkos dalyviai galėtų intensyviau teikti standartizuotus lankstumo produktus (paslaugas)	Projekto 237.1 papunktį siūloma papildyti nuostata dėl balansavimo paslaugų, nes pagal Elektros energetikos įstatymą elektros rinkos dalyviai gali valdyti paklausą teikiant paslaugas lankstumo, balansavimo ir papildomų paslaugų nesusijusių su dažnio reguliavimo elektros energijos rinkose.	237.1 įtvirtinti reguliavimą, kurio pagrindu elektros energijos rinkos dalyviai galėtų intensyviau teikti standartizuotus lankstumo produktus (paslaugas) ir balansavimo paslaugas.
46.	237.2 pagal ES institucijų parengtus tinklo kodeksus, sukurti integruotą platformą, kurioje rinkos dalyviai gali susipažinti su visomis elektros energetikos sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugomis, jų ekonomine analize ir veiklos reikalavimais;	Bendrovės vertinimu, ES institucijų parengtuose ir šiuo metu rengiamuose tinklo kodeksuose nėra numatyta tokia informacinė platforma, kur rinkos dalyviai galėtų susipažinti su aktualia informacija, juolab ekonomine analize. Šiuo metu ruošiamame paklausos valdymo tinklo kodekse kalbama tik apie lankstumo registrą, kuris skirtas registruoti lankstume ir balansavimo dalyvaujančius objektus	237.2 pagal ES institucijų parengtus tinklo kodeksus, sukurti ~~integruotą platformą, kurioje rinkos dalyviai gali susipažinti su visomis elektros energetikos sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugomis, jų ekonomine analize ir veiklos reikalavimais~~ lankstumo registrą, kuris palengvintų rinkos dalyvių įrenginių registraciją ir išankstinės techninės kvalifikacijos procesus.
47.	237.6 įtvirtintas reguliavimas, kurio pagrindu vartotojai galėtų aktyviau teikti elektros energetikos sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugas, pavyzdžiui, vartotojo elektros energijos paklausos pokyčio ir energijos kaupimo, tokiu būdu valdyti savo energijos vartojimą ir sąskaitas ir suteikti elektros energetikos sistemai daugiau lankstumo;	Bendrovės vertinimu, turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys aktyviųjų vartotojų, piliečių energetikos bendrijų, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, telkėjams. Bendrovės vertinimu, reikalinga nuostata, aiškiau atskleidžianti šį tikslą.	Siūlytina Projektą papildyti šia nuostata: „<...> skatinti skirtingų lankstumo priemonių diegimą. Trumpuoju laikotarpiu dėmesį skirti aktyviųjų vartotojų, piliečių energetikos bendrijų, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ir telkėjų schemoms. Vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu diegti energijos kaupimo sistemas, elektromobilių prijungimą prie tinklo, hidroakumuliacines sistemas,

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	237.7. skatinamos investicijos į skirtingas lankstumo priemones: elektros energijos kaupimo įrenginių sistemas, elektros energijos iš elektrinių transporto priemonių tiekimo į tinklą technologijas, hidroakumuliacinės sistemas, energijos kaupimo ir konvertavimo technologijas (pvz., vandenilio ir sintetinių degalų ir kitos energijos gamybos, kaupimo ir vartojimo technologijas);		energijos konvertavimo technologijas (pavyzdžiui, vandenilio ir sintetinio kuro technologijos).“
48.	237.8 skatinamos inovacijos ir įvairių sektorių pokyčiai skirtingomis kryptimis: technologijų – elektros ir dujų sektorių integracija, elektros ir šilumos sektorių integravimas, išmaniosios apskaitos sistemos, skirtingi matuokliai; elektros energijos, elektros energetikos sistemos lankstumo ir balansavimo paslaugų rinkų segmentuose – aktyvieji vartotojai ir telkėjai;	Siekiant aiškumo, siūlytina papunktį išskaidyti į dvi dalis, kurios atskleistų poreikį: <ul style="list-style-type: none"> - skatinti skirtingų energetikos sektorių integraciją ir inovacijas: elektros ir dujų sektorių integraciją, angl. <i>Power-to-Gas (P2G)</i>, elektros ir šilumos sektorių integravimą, angl. <i>Power-to-Heat (P2H)</i>; - įgalinti skirtingus paslaugų teikimo modelius, išnaudojant išmaniosios apskaitos sistemas ir skirtuosius matuoklius. 	Tikslinti pagal pastabą.
49.	237.9. skatinami išmanieji (valandinės laiko apskaitos pagal biržos kainas) tarifai, skatinantys vartotojus išmaniau naudoti elektros energiją atsižvelgiant į elektros energijos kainas realiuoju metu, lanksčios tiekimo ir naudojimo sutartis ir paskatos atsižvelgiant į energijos kainas realiuoju laiku. Tinklų tarifai turėtų paskatinti skirstomųjų tinklų operatorius naudoti elektros energetikos sistemos	Tarifai patys savaime neskatina skirstomųjų tinklų operatoriaus naudoti lankstumo paslaugomis, netgi atvirkščiai – tarifai yra tik vienas iš lankstumo pasiekimo būdų. Atsižvelgiant į tai, siūlytina papunktį išskaidyti į dvi dalis, kurios atskleistų poreikį: <ul style="list-style-type: none"> - įvesti dinامينius arba laiko panaudojimo kainodaros tarifus bei skatinimo programas, kurie atspindėtų 	Siūlytina Projekto 237.9 papunktį išskaidyti per kelis papunkčius: „237.9. skatinami išmanieji (valandinės laiko apskaitos pagal biržos kainas) tarifai, skatinantys vartotojus išmaniau naudoti elektros energiją atsižvelgiant į elektros energijos kainas realiuoju metu, lanksčios tiekimo ir naudojimo sutartis ir paskatos atsižvelgiant į energijos kainas realiuoju laiku.“

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
	lankstumo paslaugomis toliau plėtojant novatoriškus esamų tinklų optimizavimo sprendimus ir pirkti elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugas.	<p>realiu laiku elektros gamybos ir skirstymo sąnaudas. Šie tarifai bei programos turi skatinti vartotojus nukreipti elektros vartojimą ne piko valandomis, kuomet elektra yra pigesnė, o poreikis tinkle mažesnis;</p> <ul style="list-style-type: none"> - sukurti reguliacinę sistemą, kuri būtų nukreipta į veiklos rezultatais grįstą reguliavimą, kuriame veiktų paskatos struktūros per tarifų, pajamų modelius ar sąnaudų susigrąžinimo mechanizmus, bei skatintų skirstymo operatorius aktyviai naudoti lankstumo priemones. Tinklo tarifai turėtų būti sukurti taip, kad būtų atsižvelgta tiek į sistemos operatorių veiklos tiek ir kapitalo išlaidas arba į veiksmingą jų derinį. 	237.10. Tinklų tarifų metodologijos tarifai turėtų sudaryti palankias sąlygas paskatinti skirstomųjų tinklų ~~operatorius~~ operatoriams naudotis elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugomis toliau plėtojant novatoriškus esamų tinklų optimizavimo sprendimus ir pirkti elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugas.“
50.	Bendra pastaba visam Projektui.	Atkreipiamas dėmesys, jog Projekte naudojama nemažai skirtingų sąvokų skirtingoms degalų rūšims apibūdinti. Pavyzdžiui, nebiologinės kilmės degalai iš AEI tam tikrose Projekto vietose vadinami „žalieji sintetiniai degalai“ (pvz., 24.3), „sintetiniai degalai“ (pvz., 237.7 p.), taip pat kai kur vartojamos sąvokos kaip „alternatyvus kuras“, „alternatyvieji degalai“ (pvz., 177.4 p. kalbama ir apie „nebiologinės kilmės degalai iš AEI“ ir „alternatyvieji degalai“). Vartojamos sąvokos neturi aiškaus apibrėžimo, todėl dažnai nėra iki galo aišku, kokia apimtimi yra vartojamos šios sąvokos, ar jos vartojamos	Tikslinti pagal pastabą.

Eil. Nr.	Teisės akto nuostata	Bendrovės komentaras	Siūlomas pakeitimas
		<p>kaip sinonimai ar visgi jų reikšmė skiriasi. Siekiant įvesti aiškumą, reikėtų naudojamas sąvokas suvienodinti ir taip pat apibrėžti jų reikšmes.</p> <p>Taip pat pastebima, kad Projekte naudojama nemažai neapibrėžtų sąvokų, pvz. „energetinė sala“ (24.2 p.); „energetinis centras“ (110-111 p); „energetinis slėnis“ (138 p.). Siekiant vienodai vertinti tas pačias Projekto nuostatas skirtinguose kontekstuose, siūlytina įvesti šių sąvokų apibrėžtis.</p>	
51.	Bendra pastaba visam Projektui.	Bendrovės vertinimu, Projekte nurodomos valstybės paskatų ir paramos sistemos bei kitokios paramos priemonės ir mechanizmai, skirti NENS tikslams pasiekti, turėtų būti grindžiami moksliniu vertinimu, tokiu būdu užtikrinant, jog parama būtų skirta inovatyviems ir ekonomiškai naudingiems sprendimams finansuoti. Antra vertus, skatinamų priemonių ekonominis tikslingumas turėtų būti vertinamas nepriklausomo ekonominio vertinimo subjekto, galinčio nešališkai ir objektyviai įvertinti, ar tokių paramos priemonių taikymas yra tvarus, ekonomiškai atsiperkantis ir tikslingas.	Papildyti Projekto nuostatas.